Hazırlayan: **Dr. Petek KARATEKELİOĞLU**
(TOBB AB Uyum ve Müzakere Müdürlüğü)

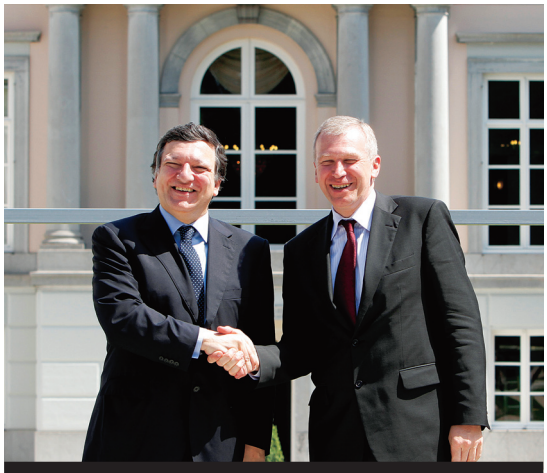
AB Konseyi **Belçika Dönem Başkanlığı'nın** öncelikleri

İspanya'nın 1 Ocak'ta başlayan AB Dönem Başkanlığı, 30 Haziran itibariyle sona erdi. 1 Temmuz itibariyle AB Dönem Başkanlığını üstlenen **Belçika ise AB ekonomisinin karşı karşıya bulunduğu "ciddi sıkıntıları" dikkate alan bir politika izleyecek.** Bu çerçevede finans sektörünü yeniden düzenleyen ve denetleyenreform politikalarının uygulamasına ağırlık verileceği belirtiliyor.

AB Konseyi Dönem Başkanlığını, 1 Temmuz 2010 tarihi itibariyle Belçika devraldı. Belçika'nın Başkanlık programı, Lizbon Antlaşması sonrası dönemde AB Konseyi Dönem Başkanlığı gündeminin istikrarlı ve etkin olabilmesi amacıyla İspanya, Belçika ve Macaristan (Macaristan 2011 yılının ilk yarısında AB Dönem Başkanlığını devralacak) arasındaki istişareler sonucunda ana hatları belirlenen ortak program ışığında hazırlandı. Belçika'nın programı İspanya'nın programında olduğu gibi, öncelikli olarak ekonomik politikalara ve Lizbon sonrası kurumsal reformların uygulanması konularına yoğunlaşıyor.

AB Konseyi'nin 12. kez dönem başkanlığını yapacak olan Belçika'da, AB Dönem Başkanlığını Yves Leterme'in kurduğu geçici hükümet üstlendi. Ancak, Belçika'da 13 Haziran genel seçimlerinden bu yana hükümet kurma çalışmaları devam ediyor ve Eylül ayından önce yeni bir başbakan atanması beklenmiyor. Bu sürecin uzaması Belçika'nın Federal yönetim biçiminden ileri gelen bazı yapısal sorunlardan kaynaklanıyor (Valonlar ve Flamanlar arası yetki paylaşımı). Bu süreçte, Flaman Hıristiyan Demokrat lideri ve aynı zamanda AB Konseyi Başkanı olan Herman van Rompuy ve AB Dönem Başkanlığı arasında tam bir eşgüdüm olacağı Avrupa kamuoyunca dile getiriliyor.

>> AB Konseyi Dönem Başkanlığı'nı yürütecek olan Belçika Başbakanı Yves Leterme ile Avrupa Komisyonu Başkanı Jose Manuel Barroso, Bürüksel'deki Egmont Sarayı önünde el sıkıştı.

Lizbon Antlaşması ile belirlenen kurumsal yapılar tam olarak işler hale gelene kadar Belçika Dönem Başkanlığı'nın dış politika ve ekonomi konularında aktif rol oynaması gerekiyor. Zira makroekonomik ve mali politikaların koordinasyonu da büyük ölçüde Belçika tarafından üstlenilmiş durumda. Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesiyle birlikte AB kurumsal yapısında yapılan reformlar işlerlik kazanana kadar hem 6 ayda bir dönüşümlü olarak AB Dönem Başkanlığının bir süre daha devam ediyor olması hem de AB Konseyi'nde daimi başkanlık makamının olmasına ilişkin karar, yetki çatışmaları olup olmayacağı konusunda çeşitli tartışmalara sebep olmuştu. Ancak 2010 yılının ilk yarısındaki İspanya AB Konseyi Dönem Başkanlığının bu açıdan sorunsuz geçmesi, kurumsal reformların yönetişim açısından uygulamada yaratabileceği aksaklıklara dair endişeleri büyük ölçüde gidermiş durumda. Lizbon Antlaşması çerçevesinde AB Konseyi Daimi Başkanlığı ve AB Dışişleri ve Güvenlik Politikası Daimi Yüksek Temsilciliği, AB Dönem Başkanlığını yürüten ülkelerin yetkilerinin önemli bir kısmını sınırlandırmış olmakla birlikte yine de AB gündemindeki konuların yürütülmesinde, AB kurumları arası koordinasyonun sağlanmasında bir süre daha AB Konseyi Dönem Başkanlığının yetkileri sürecek.

Küresel politikaları yönlendiren küresel güç olmayı hedefleyen AB'nin son 2 yıldır uluslararası ekonomik krizin etkileri, iklim değişikliğiyle mücadele ve Lizbon Antlaşması sonrası kurumsal reformların uygulanmaya başlanması gibi konular gündeminden düşmüyor. Belçika Dönem Başkanlığı da öncelikli olarak AB'nin küresel ekonomik krizin ABmali piyasalarına, istihdam piyasasına, rekabet edebilirlik gibi alanlara olan olumsuz etkilerini gidermeye yoğunlaşacak. Bununla birlikte demografi, çevre ve iklim ile ilgili konularda yaşanan dönüşümler de AB ekonomik ve sosyal yapılarını yeniden şekillendirmeye zorluyor. Bu amaçla Belçika Dönem Başkanlığı daha güçlü ve bütünleşmiş AB ekonomisi ve politikaları hedefliyor. Bu çerçevede hazırlanmış olan AB 2020 stratejisi, AB'nin küresel hedeflerini gerçekleştirmede önemli bir politika rehberi niteliği taşıyor.

Belçika'nın hazırladığı program incelendiğinde finansal reformlar, kurumsal reformlar, istihdam, çevre politikaları ve AB genişleme stratejisi gibi temel hedeflerin yanı sıra, AB politikalarına (Yenilikçi Politikaları, ulaşım, enerji) geniş ölçüde yer verildiği görülüyor. Bu dönemde turizm sektörünün desteklenmesi de programın hedefleri arasında. Bu çerçevede aşağıda sunulan özet konu başlıkları Belçika programının Türkiye ve özel sektör için önemli olabilecek temel başlıklarını yansıtıyor.

AB'de önemli değişimleri getiren Lizbon Antlaşması'nın yürürlüğe girmesinden sonra ilk Dönem Başkanlığını yürüten **İspanya'nın Başkanlık gündemine "ekonomik kriz" damgasını vurdu.**

LİZBON ANTLAŞMASI'NIN UYGULANMASI

Belçika Dönem Başkanlığı programının öncelikli gündem maddesi, Lizbon An-

>> Avrupa Komisyonu üyeleri, Belçika AB Dönem Başkanlığı'nın ilk iş gününde Belçika hükümeti yetkilileri ile bir araya geldi.

>> Belçika'nın 12 kentinde, Belçika'nın önümüzdeki 6 ay Avrupa Birliği Dönem Başkanı olması kutlandı. 3 Temmuz'da Lüksemburg Meydanı'nda havai fişek gösterileri yapıldı.

>> Belçika Dönem Başkanlığı'nın başlaması başta başkent Brüksel olmak üzere tüm ülkede halkın katılımıyla müzik, dans gibi eğlenceleri içeren büyük etkinliklerle karşılandı. Etkinliklerde Belçikalı ve yabancı birçok sanatçı yer aldı.

>> Belçika, AB Dönem Başkanlığı'na başlamasını alışılmadık bir organizasyonla kutladı. 12 şehirde binlerce kişi, aynı anda, aynı şarkıyla, aynı şekilde dans etti.

tlaşması'nın hedeflendiği şekilde uygulanmaya başlanması ve bu amaçla gerekli kurumsal yapıların oluşturulması olarak belirlendi. Bu çerçevede, dış politika konusu açısından da Lizbon Antlaşması'yla yapılan yasal-kurumsal değişiklikler çerçevesinde Avrupa Dış Faaliyetler Dairesi'nin bu dönemde kuruluş aşamasının tamamlanmasına önem veriliyor. Ayrıca, Avrupa vatandaşları girişiminin uygulanmasına yönelik olarak ve Avrupa kamusal alanının güçlendirilmesinin hayata geçirilmesi için gerekli yasal düzenlemelerin AB Konseyi ve Avrupa Parlamentosu tarafından kabul edilmesi programda yer alan bir diğer önemli başlık.

AB 2020 STRATEJİSİ HEDEFLERİ

AB Dönem Başkanı Belçika'nın altı aylık görev süresinin önemli bir bölümü AB 2020 stratejisinin hedeflerinin uygulanması sürecine yönelik çalışmalardan oluşuyor. AB 2020 stratejisi istihdam, sürdürülebilir ve kapsayıcı ekonomik büyüme, akıllı, çevreci yeşil ve yenilikçi bir ekonomiyi hedefliyor.

AB EKONOMİSİNİ YENİDEN GÜÇLENDİRMEK

Bu kapsamda öncelikli hedef AB ekonomisini yeniden güçlendirmek amacıyla üye ülkeler arası (mali) koordinasyonu sağlamak olacak. Finans sektörünün reformuna yönelik çalışmaların da bu dönem hızlandırılması planlanıyor. Yenilikçi finansman, vergilendirme, krediler, bütçe politikası, Euro Bölgesi'nde düzenlemeler yoluyla finans sektöründeki istikrarsızlıkların önüne geçilmeye çalışılacak. Ekonomik hedefler arasında; üye ülkelerin kamu borçlarını azaltmak, ekonomik büyüme hedefine ulaşılması, mali piyasalarda üst denetimin sağlanmasına yönelik çalışmalara başlamak ve mali piyasalarda dengeleri yeniden kurmak için çeşitli yasal düzenlemeler üzerinde çalışmak bulunuyor. Ayrıca, mali yasalarla ilgili ortak karar alma mekanizmasının kurulması konusu da önümüzdeki 6 ayda gündeme gelecek.

Türkiye'nin AB üyeliğine büyük destek sağlayan İspanya, Dönem Başkanlığı sona ermeden büyük çaba göstererek, 30 Haziran'da, Brüksel'de "Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı" faslını resmen açtırdı.

Buna ilaveten rekabet edebilirliği korumak amacıyla, iç pazarın bütünleşmesiyle ilgili de çeşitli politikalar gündemde yer alıyor. İç pazarın bütünlüğünün sağlanmasına yönelik olarak "iç dijital pazar" çalışmalarının tamamlanması, Avrupa Patenti, fikri mülkiyet hakkı yasalarının düzenlenmesi de diğer ana hedefler arasında.

SANAYİ POLİTİKASI, ARAŞTIRMA VE YENİLİKÇİLİK POLİTİKALARI

Diğer bir gündem başlığı ise yine AB 2020 Stratejisi kapsamında "Küreselleşme Döneminde Sanayi Politikası" olarak belirlendi. Enerji ve çevre konularını da ilgilendiren bu politika, AB'nin Avrupa ekonomisini çevreci "yeşil ekonomiye" dönüştürme sürecinde alınacak önlemleri, AB'nin sağlayacağı destek ve bu süreçte sanayinin sağlayacağı katkıları içeriyor. Sanayi Politikası, KOBİ'ler tarafından da önemle izlenmesi gereken konular arasında yer alıyor. Avrupa Küçük İşletmeler Sözleşmesi de bu bağlamda önümüzdeki dönem başkanlığının gündemindeki konular arasında yer alacak.

AB'nin dünya piyasalarında rekabet gücünü artıracak yenilikçi üretim biçimlerini teşvik etmek açısından, her geçen dönem daha da çok önem kazanan araştırma konusunda ise yeni dönemde yürürlüğe girecek olan 8. Çerçeve

Programı çalışmaları, Belçika Başkanlığı döneminde yapılacak. Ayrıca Avrupa Araştırma Alanı içinde bilginin serbest dolaşımıyla ilgili olarak da AR-GE kurumlarının ve üniversitelerin Avrupa Araştırma Alanı ile ilişkilerinin güçlendirilmesi, araştırmacıların AB içinde dolaşımlarının kolaylaştırılması vb. konular ele alınacak.

ENERJİ

2011-2020 Yeni Enerji Eylem Planı'nın onaylanması, Belçika'nın sunduğu programın gündeminde yer alan diğer bir konu. 2050 yılını hedefleyerek düşük karbonlu ekonomi için uzun dönemli bir strateji oluşturulması, enerji iç pazarı için AB Komisyonu'nun yeni bir enerji altyapısı paketi hazırlaması ve AB Bakanlar Konseyi'nin dikkatine sunması, enerji sektöründe bölgesel işbirliğinin başlatılması için atılacak adımları belirleyen bir kılavuzu içeren bildirgenin yayımlanması ve AB Konseyi'nde görüşülmesi planlanıyor.

ÇEVRE

Çevre konusuyla ilgili olarak 29 Kasım-10 Aralık 2010 tarihinde Cancun'da gerçekleşecek olan İklim Değişikliği Konferansı öncesinde AB'nin ortak tutumunun belirlenmesi önem verilen bir konu. Ayrıca Belçika Dönem Başkanlığı, iklim değişikliği ve enerji paketinin AB içinde uygulanma süreçlerinin izleyecek. Karbon salımının azaltılması ve mevcut çevre yasalarının uygulanmasının koordinasyonu da Belçika'nın başkanlık dönemi faaliyetleri arasında yer alacak.

Bunlara ilaveten, 2010 yılının biyoçeşitlilik yılı olması sebebiyle, bu konuda bilinçlendirme konferanslarına devam edilmesi planlanıyor. Ekosistem servisleri, egzotik türler, yasa dışı kesilen orman alanları hususlarında yapılması gereken düzenlemeler ile ilgili Komisyon önerisinin hazırlanması da bu kapsamda yürütülmesi beklenen çalışmalar arasında bulunuyor.

GIDA GÜVENLİĞİ

Bu dönem, GDO'lar ile ilgili yasaların takip edilmesi gündemde olan önemli konular arasında yer alıyor. Bunun yanı sıra, bitki sağlığı ile ilgili Komisyon denetim raporunun gözden geçirilmesi planlanıyor. Ayrıca, ticaret anlaşmaları çerçevesinde üçüncü ülkelerle müzakerelerde sağlık koşulları ile ilgili olarak Avrupa'nın ortak duruşunun belirlenmesi hedefleniyor.

ULAŞIM

2010-2020 döneminde sürdürülebilir ulaşım konusunda hazırlanan "Beyaz Kitap", AB Bakanlar Konseyi'nde tartışılacak. Ayrıca, ulaşım güvenliği gibi konularda da ilerlemeler kaydedilmesi Belçika'nın beklentileri arasında yer alıyor.

GÖÇ POLİTİKALARI

Ortak göç politikaları ve sığınma konularıyla ilgili yasalarda AB ülkeleri içinde bir bütünlüğün sağlanmasına yönelik çalışmaların Belçika Dönem Başkanlığı süresince de devam etmesi planlanıyor.

>> Belçika'nın AB Dönem Başkanlığı için 3 Temmuz 2010 tarihinde Lüksemburg Meydanı'nda büyük bir dans etkinliği düzenlendi.

AVRUPA İSTİHDAM STRATEJİSİ, SOSYAL POLİTİKA VE EŞİTLİK

İstihdam konusu, Belçika Dönem Başkanlığı'nın en önemli gündem maddelerinden biri. Bu alanda, insan sermayesine yatırıma ve modernleştirilmiş bir iş piyasasında istihdam olanaklarının yaratılmasına önem veriliyor. Bununla birlikte kadın ve erkekler arası ücret eşitliği, ayırımcılığın engellenmesi, yeşil ve beyaz işler gibi konulara odaklanılması hedefleniyor. İspanya Dönem Başkanlığı'nda geliştirilen istihdam rehberlerinin onaylanması yeni dönem başkanlığından beklentiler arasında yer alıyor. Aynı zamanda, AB 2020 Stratejisi kapsamında hazırlanmış olan Avrupa İstihdam Stratejisi'nin Belçika tarafından uygulamaya konulması da planlanıyor. İşsizlik sorunun çeşitli boyutlarıyla gündeme gelmesi ve bu konuda politika çalışmalarının hızlandırılması da programın temel öncelikleri arasında yer alıyor.

>> Belçika'nın 12 kentinde "Ici Bruxelles" (Burası Brüksel) şarkısı eşliğinde aynı anda dans edildi.

EĞİTİM

AB 2020 Stratejisi kapsamında; yeşil, sürdürülebilir ve beceri merkezli bir ekonomik sistemin oluşturulmasına yönelik sürdürülebilir kalkınma için eğitime dair Konsey kararının alınması da planlanıyor.

AB GENİŞLEME POLİTİKASI

Belçika Dönem Başkanlığı'nda, AB genişleme sürecinin gündeminde önemli bir yere sahip olan Balkan ülkeleri, Hırvatistan ile AB arasındaki müzakere sürecinin tamamlanması, İzlanda ile katılım müzakerelerine başlanması, Makedonya'nın AB'ye üyeliği süreci ile ilgili meselelerin tartışılması hedefleniyor.

Belçika'nın gündeminde, AB genişleme süreciyle ilgili olarak üye olmak isteyen ülkelerin siyasi ve ekonomik reform süreçlerinin hızlandırılması için destek olunacağına vurgu yapılıyor. Programında, Türkiye'nin 3 Ekim 2005 tarihinde başlamış olan katılım müzakereleri sürecini hızlandırma hedefine ilişkin olarak "Kopenhag Kriterleri'ni tamamıyla karşılayabilmesi için Türkiye'yi siyasi ve ekonomik reformları sürdürmeye teşvik ederek yeni fasıllarda müzakereleri başlatmayı hedefliyoruz" ifadesine yer veriliyor.

TÜRKİYE'NİN KATILIM MÜZAKERELERİ AÇISINDAN, 2010 YILI AB KONSEYİ DÖNEM BAŞKANLIKLARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yılın ilk yarısında olduğu gibi ikinci yarısında da Ankara'nın AB dönem başkanlıklarından beklentisi, Türkiye'ye AB Dönem Başkanlığı'nın genişleme gündeminde öncelik verilerek müzakere sürecini hızlandırmaya yönelik somut adımların atılması. Bu çerçevede yılın ilk yarısında, İspanya Dönem Başkanlığı'nda, Euro Bölgesi'nde yaşanan kriz ve küresel ekonomik krizin AB makroekonomik göstergelerini olumsuz yönde etkilemesi, AB piyasalarında krizin etkilerinin sürmesi önceliğin ekonomik politikalara verilmesine sebep oldu. Türkiye bu süreçte AB 2020 stratejisindeki gelişmeleri izlemeye devam etti. Buna ilaveten Lizbon Antlaşması'nın ardından AB kurumsal reformlarının uygulanma süreci de yine geçtiğimiz AB Konseyi Dönem Başkanlığı'nın gündem maddeleri arasında yer aldı. Bu gelişmeler ışığında genişleme sürecine beklenen ağırlık verilmemekle birlikte Hırvatistan ile müzakerede AB çok önemli ilerlemeler kaydetti. Elbette aynı ilerleme büyük ölçüde Kıbrıs meselesine bağlı olarak, aynı zamanda da Almanya ve Fransa gibi AB karar alma mekanizmalarında önemli siyasi ağırlığa sahip ülkelerin çekincelerinden dolayı Türkiye'nin müzakere süreci için geçerli olamadı. Buna rağmen, İspanya Dönem Başkanlığı'nda, Türkiye tarafından gerekli açılış kriterlerinin yerine getirilmesi sonucunda "Gıda Güvenliği, Veterinerlik ve Bitki Sağlığı" faslının açılmış olması, tek bir fasılda da olsa müzakere sürecinin devam etmesi açısından olumludur. Böylece müzakereye açılan başlık sayısı 13'e yükselmiştir.

Türkiye'nin 2010 yılının ikinci yarısında AB Dönem Başkanlığı'nı devralan Belçika'dan beklentileri ise müzakere sürecinin hızlandırılması, AB politikaları şekillenirken katılım müzakerelerine devam etmekte olan bir ülke sıfatıyla Türkiye'nin de orta ve uzun vadeli olarak AB ekonomik ve siyasi stratejilerine dâhil edilmesi olarak özetlenebilir. Diğer bir deyişle, Ankara'nın Belçika Dönem Başkanlığı'ndan beklentisi, Türkiye'nin tam üyelik sürecine destek vermesidir.